

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора технічних наук, доцента КОБИЛКІНА Дмитра Сергійовича
на дисертацію ЛОБКА Євгена Анатолійовича
«Менеджмент інноваційних проєктів та продуктів на основі застосувань
штучного інтелекту у турбулентному оточенні»,
подану на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Актуальність теми дослідження зумовлена стрімким розвитком технологій штучного інтелекту, цифровою трансформацією економіки та необхідністю підвищення ефективності управління інноваційними проєктами і продуктами в умовах турбулентного зовнішнього середовища. Сучасні організації функціонують в умовах високого рівня невизначеності, швидких технологічних змін, обмеженості ресурсів, зростання конкуренції та необхідності оперативного прийняття управлінських рішень. За таких умов традиційні підходи до менеджменту інноваційних проєктів не завжди забезпечують достатню адаптивність, швидкість реагування на зміни та ефективне використання наявних ресурсів.

Попри інтенсивний розвиток методологій управління проєктами, цифрових технологій та засобів штучного інтелекту, сучасні наукові дослідження переважно зосереджені на окремих аспектах автоматизації управлінських процесів, прогнозуванні ризиків, підтримці прийняття рішень або застосуванні інтелектуальних алгоритмів у вузьких предметних сферах. Водночас недостатньо дослідженими залишаються питання комплексної інтеграції технологій штучного інтелекту в систему менеджменту інноваційних проєктів і продуктів, формування концептуальних моделей управління в умовах BANI-оточення, поєднання управління ризиками, можливостями, створенням цінності та підтримкою інноваційного розвитку організацій. Особливої актуальності набуває розроблення моделей і методів, які забезпечують адаптивне управління інноваційними проєктами із врахуванням високої динаміки зовнішнього середовища, використанням інтелектуального аналізу даних та сучасних технологій штучного інтелекту.

Використання штучного інтелекту в управлінні інноваційними проєктами потребує створення науково обґрунтованих моделей оцінювання ефективності проєктів, формалізації процесів прийняття управлінських рішень, удосконалення механізмів управління ризиками та можливостями, а також розроблення методів забезпечення гнучкості й адаптивності управління на всіх етапах життєвого циклу інноваційних продуктів. Важливого значення набуває також інтеграція концепцій цифрової трансформації, ланцюгів створення цінності, сучасних

Agile-підходів та інструментів штучного інтелекту в єдину систему менеджменту інновацій.

Таким чином, актуальність дисертаційного дослідження ЛОБКА Євгена Анатолійовича «Менеджмент інноваційних проєктів та продуктів на основі застосувань штучного інтелекту у турбулентному оточенні» зумовлена необхідністю розвитку моделей, методів і концептуальних засад управління інноваційними проєктами та продуктами, що забезпечують ефективне використання технологій штучного інтелекту, підвищення адаптивності управлінських процесів, оптимізацію управління ризиками та створення цінності в умовах турбулентності зовнішнього середовища.

Розроблення відповідних концептуальних положень, математичних моделей, методів і практичних рекомендацій щодо менеджменту інноваційних проєктів та продуктів із використанням технологій штучного інтелекту сприяє розвитку сучасної методології управління проєктами, підвищенню ефективності реалізації інноваційних проєктів, покращенню якості управлінських рішень, забезпеченню конкурентоспроможності організацій та створює наукове підґрунтя для подальшого розвитку інтелектуальних систем управління в умовах цифрової трансформації та турбулентності.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Важливим аспектом дисертаційного дослідження є його зв'язок із науковою тематикою кафедри управління проєктами Київського національного університету будівництва і архітектури. Дисертацію виконано відповідно до планової науково-дослідної роботи «Ціннісно-орієнтоване управління в умовах дигіталізації суспільства» (державний реєстраційний номер 0121U114473), у межах якої досліджуються сучасні підходи до управління проєктами, цифрової трансформації, розвитку інноваційних технологій та впровадження штучного інтелекту в управлінські процеси.

Аналіз змісту дисертації. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Зміст дисертації повністю відповідає темі, меті та поставленим завданням. Структура дисертації чітка та логічна, розділи узгоджені, взаємозв'язок між розділами відповідає поставленим завданням.

Дисертація складається з анотації, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатку. Загальний обсяг дисертації становить 143 сторінки, з них основного тексту – 102 сторінки. Список використаних джерел містить 101 найменування на 11 сторінках. Додаток містить матеріали, що підтверджують впровадження результатів роботи.

У вступі та першому розділі обґрунтовано актуальність обраної теми, висвітлено зв'язок роботи із плановими науково-дослідними програмами та

сформульовано науково-методологічний апарат дослідження (мета, завдання, об'єкт, предмет і методи). Визначено наукову новизну, практичне значення отриманих результатів та висвітлено особистий внесок здобувача. Подано відомості щодо апробації та публікації результатів дослідження. Крім того, у першому розділі здійснено ґрунтовний аналіз існуючих моделей і методів управління інноваційними проєктами та продуктами в умовах турбулентного оточення на основі критичного огляду сучасних літературних джерел.

У другому розділі автор розробив концептуальну модель менеджменту інноваційних проєктів і продуктів, визначивши ключові принципи її побудови. Запропоновано модель стійкості розвитку в умовах BANI-середовища, яку введено як систему-модель створення цінностей інноваційних проєктів та продуктів, і формалізовано її основні математичні компоненти. Досліджено специфіку життєвого циклу інноваційних продуктів з урахуванням ризиків і викликів, а також проаналізовано ключові моделі й методи оцінки турбулентності зовнішнього середовища.

Третій розділ присвячено дослідженню та розробці прикладних методів менеджменту інноваційних проєктів і продуктів у ризиковому оточенні. Особливу увагу приділено математичному моделюванню процесів управління ризиками та можливостями на основі ціннісного підходу. Запропонована математична модель базується на оцінці ймовірностей і ступеня впливу ризикоутворюючих чинників, їхній інтеграції в загальну функцію оптимізації та забезпечує кількісне обґрунтування прийняття управлінських рішень в умовах нестабільності.

У четвертому розділі висвітлено практичну апробацію та впровадження розроблених моделей і методів. Зокрема, представлено результати реалізації підходів до управління інноваційними проєктами з інтеграції штучного інтелекту та BIM-технологій на базі Київського національного університету будівництва і архітектури (КНУБА).

Список використаних джерел є широким (101 найменування) та охоплює роботи з управління інноваційними проєктами та продуктами, управління проєктами і програмами, штучного інтелекту, інформаційних технологій, цифрової трансформації, підтримки прийняття управлінських рішень та суміжних галузей знань, оформлений відповідно до чинних вимог, за текстом наявні посилання на використані джерела.

Наукові положення та висновки, наведені у дисертації, достатньо обґрунтовані.

Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розвитку моделей і методів менеджменту інноваційних проєктів та продуктів в умовах турбулентного оточення, що ґрунтуються на комплексному використанні

технологій штучного інтелекту, формалізації процесів прийняття управлінських рішень, удосконаленні механізмів оцінювання ефективності інноваційних проєктів, управління ризиками та створення цінності.

Науковим результатом дослідження ЛЮБКА Євгена Анатолійовича є наступні положення:

1. Уперше запропонована концептуальна модель менеджменту інноваційних проєктів та продуктів на основі ланцюгів цінностей в турбулентному оточенні, яка враховує як зовнішнє, так і внутрішнє оточення інноваційних проєктів та їх продуктів з урахування штучного інтелекту що відкриває нові можливості для реалізації інновацій, які сприяють сталому розвитку.

2. Уперше побудована математична модель для управління інноваційними проєктами, що максимізує цінності при застосуванні штучного інтелекту в умовах BANI-оточення.

3. Удосконалено модель управління ризиками та можливостями, яка, на відміну від існуючих, дозволяє кількісно оцінити вплив ризиків і можливостей, оптимізувати ресурси та врахувати турбулентність через коригування ймовірностей.

4. Дістали подальшого розвитку модель та метод оцінки креативності мультимодального ІІІ у турбулентних умовах потребують застосування гібридного підходу з поєднанням обчислювальних метрик, людських оцінок та рамок адаптивності.

Достовірність отриманих результатів та висновків

Достовірність і обґрунтованість результатів дисертаційного дослідження забезпечуються комплексним використанням сучасних методів теоретичних і прикладних досліджень, зокрема системного аналізу, методів управління проєктами, математичного моделювання, методів оцінювання ефективності, аналізу ризиків, а також технологій штучного інтелекту та сучасних інформаційних технологій.

Теоретичні положення дослідження ґрунтуються на сучасних концепціях менеджменту інноваційних проєктів і продуктів, цифрової трансформації, управління ризиками та створення цінності, а також узгоджуються із сучасними міжнародними підходами до управління проєктами, інноваційного менеджменту та використання штучного інтелекту в управлінській діяльності.

Достовірність одержаних результатів підтверджується розробленням і формалізацією запропонованих моделей та методів, їх теоретичним обґрунтуванням, проведенням експериментальної апробації, аналізом отриманих результатів, а також практичним впровадженням окремих положень дисертації, що підтверджує досягнення поставленої мети та практичну придатність запропонованих рішень.

Основні результати дисертаційного дослідження пройшли апробацію шляхом опублікування у фахових наукових виданнях, представлені на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях та отримали позитивну оцінку наукової спільноти.

Таким чином, можна зробити висновок, що наукові положення, висновки та рекомендації, наведені у дисертації ЛОБКА Євгена Анатолійовича, є достатньо обґрунтованими, достовірними та мають теоретичне і практичне значення для розвитку методології менеджменту інноваційних проєктів та продуктів на основі застосування технологій штучного інтелекту в умовах турбулентного оточення.

Практична та теоретична цінність одержаних результатів та рекомендації щодо їх подальшого використання

У дисертації розв'язано актуальну науково-прикладну задачу менеджменту інноваційних проєктів та продуктів на основі застосувань штучного інтелекту в умовах турбулентного оточення.

Досягнута мета роботи полягає у розробленні концептуальних положень, моделей і методів управління інноваційними проєктами та продуктами із застосуванням технологій штучного інтелекту, які забезпечують підвищення ефективності управлінських процесів, адаптивності організацій до змін у зовнішньому середовищі, удосконалення механізмів управління ризиками та підтримки прийняття рішень. Для цього у межах дослідження проведено аналіз сучасних підходів до менеджменту інноваційних проєктів, визначено особливості використання технологій штучного інтелекту в управлінні, розроблено концептуальні моделі, методи оцінювання ефективності інноваційних проєктів і продуктів, а також здійснено їх апробацію.

У цілому результати дисертаційного дослідження формують науково обґрунтовану основу для подальшого розвитку методології менеджменту інноваційних проєктів і продуктів із використанням технологій штучного інтелекту. Запропоновані моделі, методи та концептуальні підходи можуть бути використані як у подальших наукових дослідженнях, так і в практичній діяльності підприємств, установ та організацій, що здійснюють інноваційну діяльність і реалізують проєкти цифрової трансформації.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні моделей і методів менеджменту інноваційних проєктів та продуктів, які забезпечують підвищення ефективності управління інноваційною діяльністю, покращення якості прийняття управлінських рішень, оптимізацію використання ресурсів, своєчасне виявлення та мінімізацію ризиків, а також підвищення результативності реалізації інноваційних проєктів в умовах високої невизначеності.

Практичну цінність становлять запропоновані концептуальні положення щодо інтеграції технологій штучного інтелекту в процеси управління інноваційними проєктами та продуктами, що підтверджується їх апробацією та впровадженням під

час вдосконалення освітньої програми «Штучний інтелект. Когнітивні технології» у Київському національному університеті будівництва і архітектури.

Оформлення дисертації, дотримання вимог академічної доброчесності та повнота викладення наукових положень та результатів в опублікованих працях

За результатами аналізу представлених матеріалів не встановлено фактів порушення академічної доброчесності. Дисертація виконана з дотриманням вимог академічної доброчесності та відповідає вимогам наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 щодо оформлення дисертації.

За темою дисертації та з викладенням її основних результатів опубліковано 10 наукових праць, з них: 3 статті у наукових виданнях, проіндексованих у Scopus, 4 статті у наукових періодичних фахових виданнях категорії «Б» та 3 праці апробаційного характеру у матеріалах міжнародних науково-практичних конференцій.

Усі наукові положення, висновки і рекомендації одержані автором особисто і опубліковані у повному обсязі. В роботах, написаних у співавторстві відповідно до Постанови КМУ від 12.01.2022 р. № 44 вказано особистий внесок автора.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації

Під час розгляду роботи було виявлено низку зауважень змістового та редакційного характеру, які можуть слугувати предметом дискусії під час захисту.

1. У другому розділі запропоновано концептуальну модель систематичного підходу до інновацій з використанням ІІІ в BANI-середовищі. Водночас зміст таблиці 2.1 недостатньо чітко розкриває взаємозв'язки між наведеними категоріями, функціями та аспектами, що дещо ускладнює її сприйняття.

2. Запропонована методика аналізу цінностей інноваційних проєктів та продуктів потребує більш детального опису механізму оцінювання окремих складових цінності, а також наведення результатів її практичного застосування.

3. Під час аналізу ключових методів менеджменту інноваційних проєктів та продуктів доцільно було б дослідити гібридні методології управління, які останніми роками набули широкого практичного застосування при реалізації інноваційних проєктів.

4. Доцільно було б більш детально розкрити чисельний приклад практичного застосування математичної моделі управління ризиками та можливостями інноваційних проєктів і продуктів у турбулентному оточенні (підрозділ 3.2), зокрема навести проміжні етапи розрахунків та пояснити вплив окремих параметрів моделі на кінцевий результат.

5. У тексті дисертації трапляються окремі пунктуаційні, синтаксичні помилки та стилістичні неточності, які не впливають на загальне позитивне враження від роботи.

Наведені зауваження мають дискусійний характер та не знижують науково-практичної цінності дослідження.

Загальні висновки

У дисертації ЛОБКА Євгена Анатолійовича розв'язано актуальну науково-прикладну задачу розроблення моделей, методів і концептуальних засад менеджменту інноваційних проєктів та продуктів на основі застосувань штучного інтелекту в умовах турбулентного оточення. Дисертація є завершеним, цілісним науковим дослідженням, у якому отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають теоретичне та практичне значення для розвитку методології управління інноваційними проєктами і продуктами із використанням технологій штучного інтелекту. Наукові положення, висновки та рекомендації є достатньо обґрунтованими, базуються на сучасних методах наукового дослідження, підтверджені результатами теоретичних розробок, математичного моделювання, практичної апробації та впровадження, а також відображені у наукових публікаціях автора. Результати дисертаційного дослідження та наукові праці здобувача не містять ознак порушення принципів академічної доброчесності.

Дисертація ЛОБКА Євгена Анатолійовича на тему «Менеджмент інноваційних проєктів та продуктів на основі застосувань штучного інтелекту у турбулентному оточенні» та публікації здобувача відповідають вимогам наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 щодо оформлення дисертації та вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44, а її автор, ЛОБОК Євген Анатолійович, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Офіційний опонент:

доктор технічних наук,

доцент, учений секретар

Львівського державного університету

безпеки життєдіяльності ДСНС України

Дмитро КОБИЛКІН

Підпис

доктора технічних наук, доцента

Дмитра КОБИЛКІНА засвідчує

проректор університету з наукової роботи

доктор технічних наук, професор

Василь ПОПОВИЧ

12.08.2026

